Kasuarina

Casuarina equisetifolia

Kort fortalt

- *Casuarina equisetifolia* – kasuarinafamilien (Casuarinaceae); ingen fyr, men et blomstrende træ.
- Hjemmehørende på kyster fra Sydøstasien over Stillehavsøerne til det nordlige og østlige Australien.
- Stedsegrønt træ med tynde, grønne, hængende skud, der ligner nåle; de egentlige blade er bittesmå skæl.
- Vokser hurtigt og tåler salt, blæst og mager jord; binder selv kvælstof.
- Ude om sommeren i fuld sol; om vinteren lyst og frostfrit ved ca. 10–15 °C.
- Tåler beskæring godt; de nye skud stusses jævnligt, så træet ikke går i højden.
- Frøene spirer efter 1–3 uger, men spireevnen er naturligt lav – så alle frøene.

Det kan du se frem til

Med frøene af kasuarina har du grundlaget for en usædvanlig bonsai, som du selv former fra den første spire. Frøene spirer efter 1–3 uger; ikke alle frø spirer. Den unge plante vokser hurtigt, så du kan begynde at stusse og forme den allerede de første år. Med tiden får den en fin krone af lange, bløde, nålelignende skud.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Kasuarina (*Casuarina equisetifolia*), i handlen også kaldt australsk fyr, er et stedsegrønt træ fra kasuarinafamilien. Trods navn og udseende er den ingen fyr og slet ikke et nåletræ, men et blomstrende træ. Det, der ligner lange, bløde nåle, er tynde, grønne, leddelte skud, som står for fotosyntesen; de egentlige blade er bittesmå skæl, der sidder i kranse ved hvert led – som hos padderok, som artsnavnet equisetifolia hentyder til. Slægtsnavnet kommer af kasuaren, en stor, strudselignende fugl, hvis fjerdragt skuddene minder om. Arten er hjemmehørende på sandede kyster fra Myanmar og Vietnam over Malaysia og Indonesien til Ny Guinea, Stillehavsøerne og det nordlige og østlige Australien. Den bliver 6–35 m høj, vokser hurtigt og tåler salt havgus, blæst og mager sandjord; i knolde på rødderne binder den kvælstof fra luften ved hjælp af bakterier. Blomsterne er små og uanselige, og frugtstandene ligner små kogler. Veddet er hårdt og tungt og regnes for et af verdens bedste brændetræer. I Sydøstasien er kasuarina en skattet bonsaiart.

Formering

Frøene er små, vingede nødder. Spireevnen er naturligt lav – ofte spirer kun omkring halvdelen eller færre – og den falder, når frøene ligger lunt. Så derfor frøene så hurtigt som muligt, og opbevar posen i køleskabet indtil da. Frøene kan lægges i lunkent vand natten over; så spirer de lidt hurtigere. Strø dem tyndt på fugtig såjord eller kokos-såmuld,

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

og dæk dem kun med et tyndt lag. Stil såbakken lyst og lunt ved ca. 20–25 °C, og hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt, men ikke vådt. De første frø spirer efter 1–3 uger. Når kimplanterne er nogle centimeter høje, prikles de ud i enkelte potter med priklejord.

Placering og lys

Kasuarina vil stå så lyst som muligt, gerne i fuld sol; i skygge bliver væksten tynd. Fra slutningen af maj, når der ikke længere er risiko for nattefrost, står den bedst ude et solrigt sted, fx foran en lys husmur. Vænn kimplanter, der er sået inde, gradvist til solen. Inde om vinteren skal den stå ved det lyseste vindue.

Vanding og næringsstoffer

Hold dyrkningsmediet let fugtigt, og undgå både udtørring og stående vand. Om sommeren har kasuarinaen godt af at blive overbrust med rent regnvand i stuetemperatur (eller andet kalkfattigt vand), så der ikke kommer kalkpletter. Fra april til september gives flydende bonsai-næring hver 4. uge; om vinteren gives ingen næring.

Dyrkningsmedie

Dyrkningsmediet skal være veldrænet. Færdig bonsai-jord, gerne med lidt ekstra kvartssand, er et godt grundlag; kasuarinaen tåler også kalk og salt. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert 1.–2. år om foråret, ældre hvert 2.–3. år.

Beskæring

Kasuarina vokser kraftigt i højden og forgrener sig kun lidt af sig selv, så den skal stusses i tide. Når de nye skud er 8–10 cm lange, kan de klippes tilbage til ca. 2 cm. Når der er dannet en tæt grundstruktur, kan de nye skud nappes af med fingrene – de grønne skud knækker let i leddene. Unge grene kan formes med tråd. Det er normalt, at en del af de gamle grønne skud falder af; de fældes ligesom nåle.

Vinteropbevaring

Kasuarina tåler ikke frost i skål og skal ind, før der er risiko for nattefrost. Om vinteren står den bedst lyst og frostfrit ved ca. 10–15 °C, fx i et uopvarmet, lyst rum eller en kold vinterhave. Luft ud på milde dage, og undgå tør, varm luft over en radiator. Vand sparsomt, så dyrkningsmediet ikke tørrer helt ud, og giv ingen næring. Fra slutningen af maj kan den igen stå ude.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.